

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

Kavafisz-átiratok

ÖRÖKKÉVALÓSÁG

*Nemeslelkű, szelíd uralkodó volt Arzsuna, India
bölcse fejedelme: lenézte a vérontást, megvetette
az öldöklést s a mézárulás vakult művészetét. Sosem szállt
harcba, nem viselt hadat soha. Míg nem a háború könnyörtelen
istene nem tűrhette tovább, hogy kiürültek, rendre kihaltak
templomai, s rommá hűlt, ridegült a sok oltár: áldozatoknak,
hálaadó füstnek rég nyoma sincs, se híre, se hamva... És akkor
az isten szörnyű haragra lobbant, s mint a futótűz, törve-zúzva zúdult
rá a királyi díszpalotára, dühöngőn rontva a trónterembe.
Arzsuna rettent, sápadt hangon esdett: „Dicső, hatalmas istenség,
bocsáss meg, én gyilkolni nem tudok, én képtelen vagyok kioltani,
elvenni bármely ember kedves életét.” S a büszke, égi látomás
becsmérlően vágta vissza: „Talán jobbnak, különbnek, tán igazabbnak
tartod nálamnál is magad? Hiú szavakkal többé ne áltasd magadat!
Egyetlen élet sem vehető el. Tudjad ezentúl, tudd valahára:
senki sem született soha még, soha senki se hal meg.”*

(1895. november)

KÁLDEAI TÁBLAKÉP

*Rég, mielőtt még Éa, az Isten, megalkotta volna az embert, a föld
tele volt a végtelenség végtelen testű urának, Apszunak,
és a nyirkos mélységek szörnyetegeket ellő úrnőjének, Tiamátnak,
az ősanának, iszonyú fajzataival, a káosz förtelmes ivadékaival.
Minden kezdetek kezdetén léteztek még a lótestűek meg a madártestű
harcosok, szárnyas oroszlándémonok, s rengetegen voltak
az emberi alkatú, vad, hollófejű lények, s az elrettentő óriásbikák
nemzetségéből származók, akik szakállas emberfőt viseltek.*

*Sárkányok, kígyók, emberskorpiók nyüzsögtek szét a borzalmas sötétben,
és éjjel-nappal csak veszett kutyák ugattak ott, félelmetes
haraggal, és halfarkukat csóválván vonszolták négy testüket. – De a jó
Éa s a többi isten megsemmisítette mindeme szörnyű teremtményeket,
még mielőtt a legelső embert behelyezte volna az Édenkert gyönyörűségébe.
(Ahonnan, jaj, milyen aljasan, szánalmasan mélyre bukott már.)*

(1896. október)

THEOPHILOSZ PALAIOLOGOSZ

*Beköszöntött az utolsó esztendő. Eljött
az utolsó görög császár ideje is... De jaj,
színe előtt, füle hallatára mennyire búsak,
s mind szomorúbb dolgokról szólnak a szájak!
A kapkodásban, végső zűrzavarban, reménytelen,
keserves fájdalomában így kiált föl a harcoló
nagyúr, Theophilosz Palaiologosz:
„Meghalnék inkább, mintsem így en éljek!”*

*Ó, Theophilosz Palaiologosz, fenséges nagyuram,
ó, mennyi kimerült vágy s bánatvert szenvedés,
ó, fajtánk mennyi fáradt, sóvárgó csüggedése
(sok igazságtalanság s üldöztetés a sorsunk)
csillámlott amaz öt, tragikus szavadban!*

(1903. március)